

MAGYAR NYELVI FELADATLAP

a 8. évfolyamosok számára

2013. január 24. 14:00 óra

NÉV: _____

SZÜLETÉSI ÉV: HÓ: NAP:

Tollal dolgozz! Ügyelj a külalakra!
A feladatokat tetszés szerinti sorrendben oldhatod meg.
A megoldásra összesen 45 perced van.
Az utolsó (10.) feladatra legalább 10–15 percet szánj!

Jó munkát kívánunk!

1.	<p>Alkoss a megadott szótagokból három szót! Mindegyik szó három szótagból álljon! Egy szó megalkotásában minden kiválasztott szótag csak egyszer szerepelhet.</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center; margin: 10px 0;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center;">RÓ</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center;">TA</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center;">KA</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center;">TI</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center;">PA</div> </div> <p>1. szó:.....</p> <p>2. szó:.....</p> <p>3. szó:.....</p>	a	
2.	<p>Az áll igét sokféle jelentésben használjuk. Egészítsd ki a minta alapján a szólásokat és kifejezéseket a megfelelő szavakkal úgy, hogy az áll ige szerepeljen mindegyik válaszodban!</p> <p><i>Minta:</i> szó nélkül távozik: <i>valaki</i></p> <p style="text-align: center;"><i>valaki továbbáll</i></p> <p>a) illik hozzá: neki</p> <p>b) jól végzi a dolgát: a helyét</p> <p>c) felesel, reklamál, visszabeszél, szemtelenkedik: neki</p> <p>d) szerencsés, jól megy neki, nincs gondja: neki a</p> <p>e) kezeskedik valakiért, vállalja érte a felelősséget: valakiért</p>	a	
3.	<p>Egy fiatalember tanácstalanul áll egy olyan útkereszteződésben, ahol az utcákat írókról, költőkről nevezték el. Megszólít egy hozzá hasonló korú járókelőt.</p> <p>– A József Attilát keresem. Merre van?</p> <p>– Hiába keresed, már régen meghalt.</p> <p>Írd át úgy a párbeszédet, hogy mind a kérdés, mind a válasz pontosan érthető és udvarias legyen!</p> <p>–</p> <p>–</p>	a	
		b	

4.	<p>a) Írd a mondat melletti pontozott vonalra az adott mondat állítmányát!</p> <p>A) A húgod biztos tudta volna a választ.</p> <p>B) A szobádban jó helye lenne ennek a polcnak.</p> <p>C) Már nem fogom elérni a vonatot.</p> <p>D) A hegyre vezető út nagyon meredek volt.</p> <p>E) Legyél erős!</p> <p>b) Az alábbi mondat alapján állapítsd meg, hogy a következő két állítás igaz, hamis vagy nem dönthető el a válasz! A megfelelő választ húzd alá!</p> <p style="text-align: center;">Az osztály az idén már nem megy többször kirándulni.</p> <p>→ I. Az osztály még szeretett volna kirándulni az idén. igaz hamis nem dönthető el</p> <p>→ II. Az osztály az idén már volt kirándulni. igaz hamis nem dönthető el</p>	a	
		b	
5.	<p>Népszerű írónk, Lázár Ervin nagyon kedvelte a játékos szóalkotásokat, erre hozunk most két példát.</p> <p>a) Bab Berci egy erdei sétája során titokzatos lénnel találkozik: egy tünkánnal, akiről első pillantásra nem tudja eldönteni, hogy gonosz-e vagy jószágos. Mely két mesebeli, csodás, képzeletbeli szereplő nevéből alkothatta meg az író a tünkány szót?</p> <p>Az egyik főnév: A másik főnév:</p> <p>b) Az egyik szereplő, aki nincs megelégedve a külsejével, így jellemzi önmagát: „A lábam gacsos volt, a hasam hordóhas, a fejem úritök, az orrom ocsmonda.” Vajon melyik két melléknév összevonásából keletkezett az ocsmonda szó?</p> <p>Az egyik melléknév: A másik melléknév:</p>	a	
		b	

6.	<p>Olvasd el figyelmesen Vargha Ágnes versét, majd válaszolj a kérdésekre!</p> <p style="text-align: center;">sírj hogy könnyed duzzadó árja lelked bánatát el sodorja sok kicsi cseppje hulljon remegve fénylő nyakéket fonj belőle sose bánd láncod ha el szakad s millió gyöngye szerteszalad</p> <p>a) A vers témáját és formáját figyelembe véve adj találó címet a költeménynek! </p> <p>b) E költemény szabadon kezeli a helyesírási szabályokat. Említs a versből egy példát arra, hogy a költő eltér a szabálytól. Írd le azt is, hogy mi az eltérés! </p> <p>c) Melyik szóra rímel a <i>szerteszalad</i> szó?</p> <p>d) Egészítsd ki a vers megfelelő szavával a következő állítást!</p> <p style="text-align: center;"><i>A könnyecsepp úgy viszonyul a könnyek árja kifejezéshez, mint ahogy a gyöngy a szóhoz.</i></p>	<table border="1"> <tr><td>a</td><td></td></tr> <tr><td>b</td><td></td></tr> <tr><td>c</td><td></td></tr> <tr><td>d</td><td></td></tr> </table>	a		b		c		d					
a														
b														
c														
d														
7.	<p>A fenti versből keress egy-egy példát az alábbi szófajokra!</p> <p>a) folyamatos melléknévi igenév:</p> <p>b) határozatlan számnév:</p> <p>c) Egészítsd ki a vers megfelelő szavával a következő mondatot!</p> <p style="text-align: center;">A szóban összeolvadás található.</p>	<table border="1"> <tr><td>a</td><td></td></tr> <tr><td>b</td><td></td></tr> <tr><td>c</td><td></td></tr> </table>	a		b		c							
a														
b														
c														
8.	<p>Húzd alá mindegyik sorban azt a szóalakot, amelyiket helyesen írtuk!</p> <p>a) Tihanyban próbálgattuk a <i>viszhangot</i> / <i>visszhangot</i>.</p> <p>b) A feladat teljesen <i>bonyolultá</i> / <i>bonyolúltá</i> / <i>bonyolulttá</i> vált számára.</p> <p>c) Nem szeretem, ha valaki <i>megjátssa</i> / <i>megjátssza</i> magát.</p> <p>d) Pontosan <i>illeszd</i> / <i>illesszd</i> / <i>illeszd</i> össze az elemeket!</p> <p>e) Ne <i>szőj</i> / <i>szőjj</i> / <i>szöjj</i> megvalósíthatatlan terveket!</p> <p>f) A <i>jegygyűrű</i> / <i>jeggyűrű</i> / <i>jegy-gyűrű</i> fényesen csillogott.</p>	<table border="1"> <tr><td>a</td><td></td></tr> <tr><td>b</td><td></td></tr> <tr><td>c</td><td></td></tr> <tr><td>d</td><td></td></tr> <tr><td>e</td><td></td></tr> <tr><td>f</td><td></td></tr> </table>	a		b		c		d		e		f	
a														
b														
c														
d														
e														
f														

9. Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, majd válaszolj a kérdésekre!

a	
b	
c	
d	
e	

Békés Pál: A kétbalkezes varázsló (részlet alapján)

A záróünnepély utolsó eseménye az álláselosztás volt. Az ősi ceremónia azt szolgálja, hogy a munkahelyeket pártatlanul, kizárólag a szerencsére bízva osszák el. Néhány elsős tanonc becipelt a terembe két hatalmas rézüstöt, egyikbe a végzős tanoncok neve került, a másikba az állások egy-egy szelet papíron. A Nagy Rododendron kiengedte ketrecéből a Varázsdarázst. A kék-sárga csíkos Varázsdarázst egykor vérengző fenevadként tartották számon, ma azonban már csak közönséges hivatali poszméh, s a Szerencsetündért szolgálja. Évente egyszer jelenik meg az álláselosztó ceremónián. Ide-oda cikázik a két üst között, találmra a papírszeletkéik közé dőf, és összepárosítja a neveket a munkahelyekkel. Most is így történt. Dongónak úgy rémlett, hogy a Varázsdarázs rápillant, és kárörvendően hunyorog a fullánkja fölött. Nem valószínű, hogy tévedett volna. És akkor már tudta, hogy minden hiába: övé a legrosszabb állás az egész évfolyamon. Pártatlanság? Ugyan! – sóhajtott keserűen. – A Varázsdarázs is pikkel rám – állapította meg. Nincs még egy ilyen balszerencsés alak, mint én.

A Nagy Rododendron kihirdette az eredményt, s Dongó újólág keserűt sóhajtott: pártatlanság? Ugyan! Ad Albert – mit tesz isten – bent maradt az elméleti hókuszpókuszológiai tanszéken varázsszegédnek. Pohonc az Elvarázstolt Erdő nemrégiben nyugdíjazott főmágusának helyére került; olyan munkahely az, aminél szebbet álmodni sem lehet. És Dongó már látta is a kövér, fantáziátlan Pohoncot, amint három rettentő próba elé állítja a szabadító lovagokat és legkisebb fíúkat: először egy derelyedombot kell megenni, azután buktahegyet, végül gombóchegyláncot, s ha már olyan kövér a hős, hogy gurul, akkor megmentheti a királykisasszonyt, aki persze fanyalogva nézi a hájas szabadítót.

A Varázsdarázs végül Dongó kezébe hullajtotta a cédulát. Semmi jót nem várt, de amit olvasott, attól mégis elhült. Sikerült megkapnia a létező legeslegrosszabb állást.

– Hát te fiam, kétbalkezes Dongó? – kérdezte a Nagy Rododendron.

Fitzhuber Dongó elcsukló hangon olvasta a céduláról:

– Lakótelepi Körzeti Varázslóhivatal.

A Nagy Rododendron sajnálkozva tárta szét a karját.

– Hát, Dongó fiam – mondta –, úgy látszik, mégiscsak te vagy a világ legpechesebb varázslója. Hanem – veregette meg a vállát vigasztalóan – el ne keseredj. Ez is egy rang.

a) Miben tér el egymástól a két üst tartalma?

.....

b) Mi a feladata a Varázsdarázsnak?

.....

c) Melyik rokon értelmű szót használja az író az alábbi szavakra?

A) szertartás, ünnepség, ünnepély:

B) tanuló, segéd, inas, növendék:

C) neheztel, orrol:

d) Töltsd ki a táblázatot!

teljes név	jövendő foglalkozás, beosztás	a jövendő munkahely pontos neve
A) Ad Albert		
B)		Elvarázsolt Erdő
C)	hivatalnok	

e) A fenti részlet alapján tudhatjuk-e biztosan, hogy igazak-e az alábbi állítások? Húzd alá a megfelelőt!

A) A Varázsdarázs nem szereti Dongót. biztosan tudjuk – nem tudjuk biztosan

B) A Nagy Rododendron az iskola igazgatója. biztosan tudjuk – nem tudjuk biztosan

